

Framhald av síðu 12

langt eru kanningarnar komnar higartil.

— Men er vandi fyri, at t.d. teir upplýsingar, sum eitt nú Klassin hevur, ikki eru nóg fullfíggiðar?

— Tað er altíð vandi fyri, at tað tørva upplýsingar. Men eg má siga, at vit altíð hava møtt stórar vælvild frá klassafeløgnum — og eg má undirskrifa, at eg ongantíð havi merkt, at klassin fjarir nakað fyri okkum. Samarbeiðið hevur tvørturímóti verið sera gott.

Hans Caristensen leggur aftrat, at eins nógv og Direktorið er bundið av, hvussu dugnaligir leiðararnir eru á teimum lokalu Skipasýnisskrivunum, so er tað eisini bundið av, hvussu dugnaligir teir menn, sum taka sær av klassanum, eru.

Og um tað skuldi hent, at ólag er í upplýsingunum frá Klassanum, siggja vit tað ikki í frágreiðingini. Tað vil altíð vera ein menniskjansligur veikleiki í øllum skipanum.

— Men kann brot á metal orsaka av ristingum (metaltræshed) verða ein møguleg orsök til Geyta Reyða-óhappið?

Tað kann tað vera. Men tað verður so tikið við í teimum kanningum eg just havi nevnt í samband við sjálvan styrkina á skipinum. Hetta fyrbrigði er tó sera óvanligt umborð á fiskiskipum. Tað finnast harafturímóti dømi um tað umborð á heilt lottum bátum og á flogfórum.

Friborð

Hans Christensen sigur annars, at mest vanligu orsøkini, til at fiskiskip sækka, er tann, at tey antin hava eitt sera lítið friborð ella negativt friborð. Har eru stabiliteturin og eykauppdriftin so lítil orsakað av ov stórar last, at skipið antin koppar ella søkkur ella bæði tvey.

Hetta er mest vanligu orsøkin til at fiskiskip sækka. Men, leggur Hans Christensen aftrat, tað er tað ikki talan um í hesum forinum. Tí skipið hevði eitt stórt friborð. Vit hava roknað út, at friborðið á Geyta Reyða hevur verið 0,9 metrar, og tað er eitt fullgott friborð. M.a. tí hevur stabiliteturin verið so góður.

— Merkir hetta at manningin sum so onga skuld hevur í, at skipið sakk?

— Tað er einki sum í letuni bendir á, at manningin hevur gjørt nakað, sum hon ikki átti. Eg kann ikki vísa til nakað, og eg havi heldur ikki mistanka um nakað.

Trý skip sukku!

— Tvey skip av júst sama slag sum Geyta Reyði eru jú sokkin. Heldur ikki har veit man, hvi tvey sukku!

— Tað er rætt, og vit hava eisini kannað stabiliteturin umborð á teimum skipunum. Vit kunnu ikki siggja, at nakað samband er millum tey bæði skipini og so Geyta Reyða. Tey sukku við heilt aðrari last, og har var stabiliteturin og eykauppdriftin munandi minni. Tey óhappini vóru meira vanlig fyri fiskiskip.

— Men tá øll skipini vórðu smiðað á somu skipasmíðju — øll av sama slag, øll longd á somu skipasmíðju — og øll sækka av økendum orsökum — er tá einki samband millum hesi trý kortini?

— Í letuni kunnu vit ikki siggja, at nakað samband er millum óhappini. Tær sannroyndir, ið her verða nevndar, geva okkum ein mistanka, einki annað. Og tað er júst tað, sum vit fara at kanna: serliga um nakað samband er millum hesi trý óhapp.

— Var eins nógv gjørt fyri at finna orsøkina, tá Komet og Havalðan sukku, sum nú Geyta Reyði er sokkin?

— Nú arbeiddi eg ikki hjá Skipasýninum tá, men eg havi sæð, at tey málini hava eisini verið til viðgerðar í Idnaðarmálaráðnum. Men í teimum forinum var talan um eitt friborð uppá 0,05 metrar tvs. 2 tummar ella 5 cm. Hetta er eitt sera lítið friborð.

— Eg kann tó ikki annað enn ímynda mær, at tey bæði málini hava fingið ta viðgerð, tvey eiga at fáa.

Ikki vatntættar — men vedurtættar

Hans Christensen hevur annars fylgt við í teirri skiving, sum hevur verið um Geyta Reyða-málið í feroyskum bløðum. Hann hevur nakrar viðmerkingar til okkurt av tí, sum er komið fram í hesi skiving.

Í eini av greinunum varð ført fram, at vórðu tær vatntættu hurðarnar frá dekkinum inn til agnskerararnar og frá agnskúrunum inn til manningarrúmin, latnar aftur beinanvegin, so hevði skipið kunnað flotið á teimum.

Hans Christensen: — Har eiga tær vatntættu hurðarnar at standa í GASAREYGGUM. Hesar hurðarnar verða ikki mettar at vera vatntættar, men harafturímóti vedurtættar. Hetta eru ikki hurðar, sum eiga at tola vatntrýst.

— Tað hevur verið sagt, at skiparin átti at havt tryggjað sær, at tær hurð-

arnar vóru heilt afturlatnar, og síðani verið verandi umborð. Tá hevði skipið kunnað flotið, og manningin hevði tí kunnað verið umborð. Hetta er tann reina giting. Skipið er als ikki gjørt til at kunna flóta á hasum hurðunum.

Bar seg rætt at

— Eg haldi, at skiparin hevur borið seg heilt rætt at við at sleppa sær burt frá skipinum við tað sama. Tað er heilt líkamikið, um tær hurðarnar vóru stongdar ella ikki.

Hvat nú um skipið hevði koppað runt beinanvegin og manningin varð umborð!

Tá sjógvurin kemur upp til eitt víst, so lekur eisini inn í agnskúrini — uttan mun til um tær hurðarnar eru aftur ella ikki.

Hans Christensen sigur víðari, at tað, sum vanligu verður kallað vatntættar hurðar umborð á skipi, finnast bert í skottum umborð á ferðamannaskipum.

— Tað eru als ongar slíkar hurðar umborð á fiskiskipum, sigur hann.

— Eg veit væl, at tað eru fleiri fiskiskiparar, sum halda, at hurðarnar frá dekkinum inn til agnskúrini og inn í manningarrúmin eru vatntættar. Og at teir tí oftani aftaná at hava fingið nógv í lastina, lata skipið flóta á hesum hurðum.

— Er slíkt ráðiligt?

— Tað er als ikki ráðiligt.

— Hvat kann henda, um skip koma upp til lukurnar full av fiski og sjógvur rennur inn á sjálvt dekkið?

— At skipið søkkur. Og tað gera tey eisini av og á.

Ikki krav til friborð á fiskiskipum

Hans Christensen vísir á, at tað er stururmunur á fiskiskipum og farmaskipum. Eitt farmaskip skal hava eitt ávíst friborð, meðan tað ikki eru krav til friborð umborð á fiskiskipum.

Sjólógin sigur, at tað er upp til skiparan at meta um, antin skipið er nóg trygt ella ikki undir ávisum umstøðum. So leingi tað gongur væl at lasta skipið meira enn ráðiligt er, er tað eingin, sum ákærir skiparan. Men tá tað gongur galið, til at meta um, antin skiparin hevur gjørt nakað skeivt ella ikki.

— Eiga tað tá at verða friborð umborð á fiskiskipum eisini?

— Tað skal eg ikki avgera. Tað má samfelagið gera av.

— Men hava skiparar loyvi til at fylla lastina so nógv, at sjógvur skolar inn á dekkið?

Viðmerking til Finn Hentze, stjóra á Borgini, Sandi

Í Dagblaðnum hálovar tú komandi havnalagið í Kirkjubø, men hvussu fært tú m.s. Blik ella m.s. Lóm at liggja í Kirkjubø, tá tú ikki fært teir at liggja við bryggju á Sandi. Tú hevur sum virkisleiðari best hóskað havnalag 100 metrar frá fiskavirkinum. Fært tú ikki arbeidið at ganga har — úr Kirkjubø fært tú onga

— Tað hava teir. Tað er ikki Skipasýnið, sum ger lógirnar. Tað er ein politiskur spurningur, hvar sjálvt trygdarmarkið skal liggja, og vit vita, at tað er munandi lægri hjá fiskiskipum enn hjá farmaskipum.

Trygdin munandi verri

Viðari sigur hann: — Eg veit væl, at tað eru fleiri, sum ikki dáma at hoyra hetta. Men kortini er tað ein sannroynd. Ikki bert er tað friborðið — eisini á øðrum økjum er trygdin umborð á fiskiskipum munandi verri enn umborð á farmaskipum.

— Men heldur tú tá ikki sum skipasýnsmaður, at okkurt eitur at verða gjørt við henda spurning?

— Tað skal eg onga meining hava um. Uppgávan hjá Skipasýninum er at fyrisita eina lóg, og tað royna vit eftir forimuni. Okkara uppgáva er

eisini at vísa á, hvar lóg-gávan kann gerast betri. Tað gera vit, tá vit verða spurdir um tað.

— Men onkur ráð hevur tú tó at geva?

— So mikið kann eg siga, at trygggleikin á fiskiskipum verður munandi betri, um tað verður sett fram sum krav, at fiskiskip skulu hava friborð.

Skulu fiskiskip so hava friborð, so fer hetta at kosta nakað, og tey kunnu tá lasta minni. Men allur trygggleiki kostar pening, leggur Hans Christensen aftrat.

Í dag eru tað fá lond, sum krevja av fiskiskipum, at tey skulu hava friborð. Tey eru t.d. Ongland og í vissan mun Noreg.

Hans Christensen sigur at enda (í hesum partinum) at Skipasýnið verður liðugt við kanningarnar viðvíkjandi Geyta Reyða um einar 3 til 4 mánaðir.

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.

Luttakið í almenna orðaskiftinum í Sosialinum